

Notat

3. december 2018

Beskrivelse af forskningsbiblioteksområdet

Som del af analysen af de fremtidige behov for forskningsbiblioteksbetjening skal områdets nuværende volumen og kapacitet, herunder også finansieringsstrukturen, beskrives – herefter kaldet områdebeskrivelse. Det bemærkes, at nedenstående beskrivelse, jf. arbejdsgruppens kommissorium fokuserer på universitetsbiblioteksområdet.

Dette bilag¹ angiver forskningsbibliotekslandskabet således:

1. Universitetsbibliotekerne og deres relation til moderinstitutionen
2. Universitetsbiblioteker med aftalerektion til Det Kgl. Bibliotek (KB)
3. Karakteristik af et forskningsbiblioteks opgaveportefølje
4. Beskrivelse af Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF)

1. Universitetsbibliotekerne og deres relation til moderinstitutionen

I det følgende beskrives universitetsbibliotekerne og deres relation til moderinstitutionen samt universitetsbibliotekernes opgaver. Desuden gives en beskrivelse af Det Kgl. Bibliotek (KB):

CBS og CBS Bibliotek

CBS er et internationalt erhvervsuniversitet, der med udgangspunkt i sin unikke mangfoldighed kombinerer elementer fra traditionelle business schools og universiteter med en relativt bred uddannelsesportefølje. Dette beskrives nærmere i CBS' strategi "[Business in Society](#)" (2016-).

CBS Bibliotek

CBS Biblioteks [delstrategi](#) (2017-) bekræfter særlige indsatsområder, der ud over mere traditionelle biblioteksopgaver, omsætter CBS' strategi til virkelighed:

1. Biblioteket udvikler og forbedrer brugernes adgang til lokale, nationale og globale e-arkiver og -ressourcer;
2. Biblioteket løfter behovet for informationskompetence på CBS ved at vejlede og undervise studerende, undervisere og forskere i at navigere i en videnstung verden og
3. Biblioteket øger kendskabet til CBS' forskning ved at registrere, analysere og aktivt formidle den publicerede forskning.
4. Biblioteket understøtter CBS' strategiske fokus på entreprenørskab og innovation, udvikling af uddannelsesporteføljen samt samarbejde med erhvervsliv/samfund med særlige indsatser og
5. Bruger biblioteksrummet som et innovativt omdrejningspunkt for udvikling af bibliotekets leverancer og fortsatte relevans.

¹ Hertil er knyttet et særskilt statistisk bilag som angiver universitetsbibliotekernes volumen og kapacitet i 2017-tal udtrukket fra Statistikbanken.

DTU og DTU Bibliotek

I DTU's strategi lyder det for støttfunktioner²: "DTU's administration af sin virksomhed som selvejende institution skal udvikles til et mønstereksempel på effektiv universitetsdrift" og "DTU's infrastrukturer skal understøtte uddannelse, forskning, forskningsbaseret rådgivning og innovation ved, at universitetet råder over tidssvarende og konkurrencedygtige eksperimentelle faciliteter samt infrastrukturer; og etablerer forskningsfaciliteter i verdensklasse på områder, hvor en særlig konkurrencefordel kan skabes".

DTU Bibliotek

DTU's strategi udgør grundlaget for DTU Biblioteks virke og en indarbejdet del af bibliotekets mission og kultur. DTU Biblioteks mission er at være *et førende brugerfokuseret og innovativt forskningsbibliotek, som understøtter DTU's forskning, uddannelse og samarbejde*. Overordnet har DTU Bibliotek derfor et stort fokus på agil og effektiv biblioteksdrift til understøttelse af det tekniske eliteuniversitet inden for områderne uddannelse, forskning, forskningsbaseret rådgivning og innovation.

DTU bibliotek:

1. Støtter forskere og ansatte ved centraliseret forskningsregistrering.
2. Afholder DTU-tilpassede kurser inden for informationssøgning, publicering, referencehåndtering, forskningsintegritet, data managementplaner, FAIR-data og inden for Open Science som helhed.
3. Støtter studerende på DTU ved at drive og løbende videreudvikle bibliotekssale med adgang til grupperum, studiepladser og et veludviklet studiemiljø med vel-fungerende wifi, it-udstyr, datalab, media lab og DTU Smart Library.
4. Understøtter DTU's strategiske samarbejdsrelationer ved at indgå i internationale samarbejdsrelationer med andre førende tekniske universitetsbiblioteker.
5. Leverer alt på et fundament af integrerede it-systemløsninger, med "end-to-end" levering af videnskabelig litteratur fra DTU Findit, der i integration med DTU Orbit sikrer optimal fuldautomatisering af registrering af DTU's forskning.
6. Fastholder et tæt samarbejde med institutterne gennem DTU Biblioteksforum og DTU Forskningsdataforum, hvor direktionen har formandsposten.

IT Universitetet (ITU)

Der foreligger ikke en selvstændig biblioteksstrategi for ITU.

Københavns Universitet og Københavns Universitetsbibliotek

Københavns Universitet er en viden- og kulturbærende institution, der baseret på fri forskning og forskningsbaseret uddannelse på højeste niveau skaber rammer for kritisk tænkning, sandhedssøgen og indsigt til gavn for samfundet. KU skal med udgangspunkt i de stærke, kernefaglige miljøer udnytte universitetets faglige bredde og bidrage til at løse de udfordringer, Danmark, Europa og resten af verden står overfor. En interdisciplinær tilgang skal bidrage til excellent frontlinjeforskning og til uddannelse af kandidater med kvalifikationer, der afspejler fremtidens behov. Sådan beskrives Københavns Universitets mission og opgave i strategien

² DTU's strategi 2014-2019, s. 12, http://emagstudio.win.dtu.dk/E-books/Corporate/Strategi_2014-2019/#/12/.

”[Talent og samarbejde – Strategi 2023](#)” som sætter 4 fokusområder for strategiperioden:

- Tiltrækning, udvikling og fastholdelse af videnskabeligt talent
- Uddannelse med tættere kobling til forskning og praksis
- Samarbejde og samfundsengagement – nationalt og globalt
- Ét samlet og fokuseret universitet

Københavns Universitetsbibliotek er en samarbejdsorganisation, nedsat af Københavns Universitet og Det Kgl. Bibliotek, med ansvar for biblioteksservice for Københavns Universitet.

Københavns Universitetsbibliotek

[Universitetsbibliotekets strategiske fokus](#) er at give studerende, undervisere og forskere ved Københavns Universitet adgang til relevant faglitteratur fortrinsvis i digital form og til personlig vejledning primært via digitale løsninger og subsidiært ved betjening i et fysisk studie- og læringsmiljø.

Løbende behovsafdækning, inddragelse og dialog skal sikre, at universitetsbibliotekets ressourcer og services lever op til universitetets behov og forventninger. Dette sker gennem øget nærhed/samarbejde, øget effektmåling af bibliotekets ressourcer og services, synliggørelse og indlejring af bibliotekets services og tilbud samt øget brugerinddragelse i udviklingen af bibliotekstilbud.

Strategien er udfoldet i 3 kerneområder: Informationsforsyning, understøttelse af informationskompetencer og forskerservice (enslydende/sammenfald med Roskilde Universitetsbiblioteks første 3 kerneområder, læs mere herunder).

Roskilde Universitet og Roskilde Universitetsbibliotek

Roskilde Universitets (RUC) strategi løber fra 2015 til 2020 og kan findes her:

https://typo3.ruc.dk/fileadmin/assets/adm/dokumenter_og_noegletal/strategi/Strategi_Ny_RUC.pdf

RUCs strategi bygger på visionen om, at RUC ”... skal være med til at skabe bæredygtige løsninger på fremtidens store udfordringer nationalt og globalt – inden for miljø, ulighed, demokrati, sundhed og kulturel sameksistens”.

For RUC søges visionen opfyldt via følgende indsatsområde fra *Strategi Ny RUC 2015 – 2020*:

- Styrke kvaliteten af forskning, uddannelse og samspil med omverden
- Styrke sammenhæng og synergi mellem uddannelse og forskning
- Styrke økonomisk fundament for forskning og uddannelse
- Styrke RUC som fælles arbejdsplads for studerende, forskere og administrative medarbejdere

Som en del af RUC’s akademiske infrastruktur vil Universitetsbiblioteket understøtte universitetets indsatsområder ved at arbejde med 4 kerneområder, der udgør *RUCs Strategi 2017 – 2018*.

Roskilde Universitetsbibliotek

Universitetsbibliotekets fremadrettede strategiske fokus er at give studerende, undervisere og forskere ved Roskilde Universitet adgang til relevant faglitteratur fortrinsvis i digital form samt at understøtte informationskompetencer via personlig vejledning og undervisning både fysisk og via digitale løsninger. Herudover at understøtte forskningsinfrastrukturen på RUC ved at levere en række specialiserede services samt at sikre optimale vilkår for studier, læring og samarbejde i det fysiske studie- og læringsmiljø inden for 4 kerneområder:

- Informationsforsyning
- Understøttelse af informationskompetencer
- Forskerservice
- Studie- og læringsmiljø

Syddansk Universitet og Syddansk Universitetsbibliotek

Mål og formål for SDU's bibliotek er en naturlig forlængelse af universitetets overordnede strategi; at skabe værdi for og med samfundet, at udfolde de mange talenter og fremme det unikke, at bryde grænser og at forme fremtiden – med pejlemærkerne bæredygtighed, kvalitet, relevans og differentiering.

Det er strategisk vigtigt for SDU at fortsætte udvidelsen af det lokale samfundsen- gagement og de regionale samarbejder gennem en indsats med udgangspunkt i bibliotekssamarbejder og partnerskaber, herunder med regionens University Col- leges (UC'er), folke- og centralbiblioteker, museer m.fl. hvor der er fokus på, at samarbejdet er strategisk og relevant for SDU, regionen og samfundet som helhed. Derudover satses på differentiering af SDU som et universitet, der tilbyder et ny- skabende og innovativt forsknings- og uddannelsesbibliotek på højeste internatio- nale niveau.

SDU's bibliotek er på forkant af udviklingen og bidrager til de trends og udvik- lingstendenser, der er væsentlige for SDU i fremtiden, dvs. fx digitalisering, forsk- ningsdatamanagement inkl. GDPR, Citizen Science, innovativ Special Collections- forskning, radikal uddannelsesinnovation, understøttelse af forskere og studerende på alle karrieretrin, nye og innovative metrikker, internationalisering af personale og services m.m.

Aalborg Universitet og Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Aalborg Universitetsstrategi for årene 2016 – 2021 "Viden for Verden" fokuserer på universitetets tre kerneaktiviteter:

- Forskning
- Uddannelse
- Videnssamarbejde

Hver af de tre kerneaktiviteter har en vision og nogle indsatsområder for perioden 2016-2021 – arbejdet med at udvikle AAU til fremtiden tager afsæt i 4 særkender, der adskiller AAU fra de andre danske universiteter:

- Problemorientering
- Samarbejde
- Engagement
- Forandring

For uddybning af kerneaktiviteter, indsatser og særkender se <http://www.e-pages.dk/aalborguniversitet/381/html5/> .

Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Aalborg Universitetsbiblioteks (AUBs) understøttelse af de tre kerneaktiviteter foregår i tæt dialog med forskere, undervisere, vejledere og studerende ved AAU.

Herudover indgår bibliotekschefen i den administrative ledelsesgruppe, hvilket styrker bibliotekets understøttelse af kerneaktiviteternes udvikling på tværs af administration, forskning og undervisning ved AAU.

Endvidere understøtter biblioteket ”Viden for Verden”-strategiarbejdet med udvikling af studiemiljø og undervisnings- og vejledningsformer samt e-læring, der udvikler og understøtter det problemorienterede særkende på AAU. Eksempelvis indtænkes det problemorienterede projektarbejdes faser i den måde biblioteksundervisningen og vejledningen tilrettelægges på. Ligesom problemorientering er grundlaget for indretningen af bibliotekets studie- og læsefaciliteter.

Aarhus Universitet og University Library (AUL)

Aarhus Universitets strategi for årene 2013 – 2020 definerer en række strategiske mål inden for områderne forskning, uddannelse, talentudvikling og vidensudveksling. Se

http://www.au.dk/fileadmin/www.au.dk/om_aul/ledelse/STRAT2020_DK_FINAL_WEB.pdf

Gennem udarbejdelse af strategiske sigt punkter og handlingsplaner understøtter AUL gennemførelsen af universitetets strategi. Tilgangen er baseret på tæt dialog med universitetsledelse og de faglige miljøer, hvilket sikrer en stadig udvikling af services, der matcher nye behov, f.eks. inden for e-science, e-learning, publiceringsvirksomhed, Open Science med videre.

Aarhus University Library (AUL)

M.h.t. forskning og uddannelse understøtter AUL universitetets forskning og uddannelse ved at tilbyde services over for forskere og studerende, der er fleksible og trækker på effektive fælles processer. AUL arbejder således både med services *lokalt* på fakultetsbibliotekerne, men også i *tværgående* udviklingsspor, der sikrer fokus på effektivisering, produktudvikling og kompetenceudvikling. Biblioteket er ligeledes en central medspiller i udvekslingen mellem universitet og omverden ved at understøtte AU's strategier vedr. Open Access, Open Science etc.

Det Kgl. Bibliotek (KB)

1. januar 2017 fusionerede KB og Statsbiblioteket, således at der er skabt en samlet forskningsbiblioteksorganisation for Kulturministeriets område i regi af KB.

KB er finansieret via finansloven samt ved diverse aftaleforhold med universiteter, hvor der over de sidste 2 år er sket en begyndende centralisering af universitetsbiblioteksservices i KB. En af bevæggrundene for kontraktionen i sektoren er regeringens årlige 2 % besparelser, kombineret med forlagenes prisstigninger, hvilket sætter serviceydelse under pres og fordrer nye og mere effektive løsninger, herunder styrket samarbejde og fælles systemer på tværs af universitetsbibliotekerne. En anden bevæggrund er fremkomsten af nye komplekse serviceopgaver, fx digital

humaniora og Open Science, som kræver nye kompetencer og servicesnitflader, der kun kan leveres af større enheder der evner specialisering, ikke mindst inden for de IT-systemer, som disse nye serviceopgaver baserer sig på.

Endelig har den digitale kulturarv stor relevans for de fleste universitetsforskere, hvilket kalder på et fornyet samarbejde mellem danske universiteter og KB.

KB er p.t. i udbud med et nyt fælles bibliotekssystem, dækkende for de fem universitetsbiblioteker (i dag indeholder KB's bibliotekssystem i København tre universitetsbiblioteker, og derudover drives bibliotekssystemløsninger for omkring 50 kunder, herunder CBS i forhold til bibliotekssystemgrænseflade). Det ny fælles bibliotekssystem forventes implementeret i efteråret 2019 og vil kunne håndtere licensporteføljestyre – dvs. både deling af licensporteføljer og adskillelse af licensporteføljer, alt efter hvad licensaftalerne angiver. Dette har ikke været muligt tidligere.

Fem af Danmarks otte universiteter har forskelligartede aftaler med KB om levering af biblioteksservices.

2. Universitetsbiblioteker med aftalerelation til KB

For Copenhagen Business School (CBS), Danmarks Tekniske Universitet (DTU) og Syddansk Universitet (SDU) gælder det, at al universitetsbiblioteksbetjening- og styring, herunder drift, strategi, udvikling og økonomi er forbundet med moderinstitutionen og dermed finansieret via universitetets økonomi.

For de øvrige fem universiteter gælder det, at de på hver deres måde har en aftalerelation med Det Kgl. Bibliotek, som beskrives kort nedenfor.

IT Universitetet (ITU)

ITU har en servicekontrakt med KB med angivelse af specificeret serviceniveau og økonomi om drift af universitetsbiblioteket, dog styres licensforvaltning p.t. af ITU selv.

Københavns Universitet (KU)

Pr. 1. januar 2018 virksomhedsoverdrog KU næsten alle biblioteksmedarbejdere til KB. Universitetsbiblioteket for KU styres via en samarbejdsaftale med særskilt 3-årig strategi og årsplaner med økonomisk forventningsafstemning.

Ca. halvdelen af bibliotekslokationer, inventar og enkelte samlinger ejes fortsat af KU.

KU faktureres for ca. 1/3 af den samlede økonomi til universitetsbiblioteket, resterende økonomi er tidligere placeret i KB øremærket KU.

Aalborg Universitet (AAU)

Pr. 1. januar 2018 indgik AAU en samarbejdsaftale med KB om fælles bibliotekssystem og licensforvaltning, samt evt. andre endnu ikke definerede samarbejdsområder. Der er pt ved at blive udarbejdet SLA'er (Service Level Agreements) herfor. I forhold til de konkrete biblioteksfaglige opgaver, der må indgå i en samarbejdsaftale med KB, refererer AUB's bibliotekschef til en vicedirektør ved KB.

Roskilde Universitet (RUC)

Pr. 1. januar 2017 indgik RUC en 4-årig samarbejdsaftale med KB om drift af RUC's universitetsbibliotek. Alle backend arbejdsprocesser (fx drift af bibliotekssy-

stem, licensforvaltning, katalogisering, accession, indlån mv.) varetages af KB's medarbejdere, og al frontend service (udadvendte opgaver i direkte dialog med aftageruniversitetet fx informationskompetenceunderstøttelse, forskerservices, PURE registrering, validering og bibliometriske analyser) varetages af RUC's medarbejdere.

Den samlede ledelse af universitetsbiblioteket er placeret hos KB, som også er tovholder for økonomien hertil i både RUC og KB regi inden for en samlet økonomisk ramme for de 4 år. KB fakturerer RUC for KB's udgifter til div. backend opgaver.

Aarhus Universitet (AU)

Pr. 1. januar 2018 virksomhedsoverdrog AU alle biblioteksmedarbejdere, samlinger og økonomi tilknyttet universitetsbiblioteket til KB. Universitetsbiblioteket for AU styres via en rammeaftale og SLA'er, herunder også strategisk og økonomisk forventningsafstemning. Bibliotekslokationer og inventar ejes fortsat af AU.

3. Forskningsbiblioteket: Opgavekarakteristik

Det følgende er en karakteristik af et forskningsbibliotek, baseret på en generisk opgaveportefølje, men udfoldet i bredeste forstand. Der er således ikke tale om en udtømmende oversigt, ligesom der vil være lokale forhold, som ikke afspejles. Af hensyn til overblikket er der taget udgangspunkt i en opdeling af porteføljen i seks ydelsesområder.

1. Biblioteksprocesser og kernesystemer	<ul style="list-style-type: none"> • Drift og udvikling af bibliotekssystem og tilknyttede løsninger • Indkøb, katalogisering, klargøring og opstilling af fysisk materiale (bøger og tidsskrifter mv.) • Magasinfaciliteter, logistik og administration ifm. lån og fjernlån • Indkøb/administration af adgang til digitalt materiale (bøger, tidsskrifter og databaser) • Kontaktflade for brugerhenvendelse om ordinære driftsager (pr mail, digitale spørgetjenester, telefon mv.)
2. Biblioteksfaciliteter, studie- og læringsmiljøer	<ul style="list-style-type: none"> • Drift og udvikling af biblioteker (betjeningssteder) med og uden betjening • Indretning, drift og udvikling af stimulerende studie- og læringsmiljøer • Opstilling af semesterhylder med pensumlitteratur/Digitale pensumlister • Offentlig adgang til publikumsudstyr herunder vedr. print/kopi/skanning mv.
3. Akademisk informationskompetenceunderstøttelse	<ul style="list-style-type: none"> • Generel vejledning vedr. litteratursøgning, kildekritik, referencehåndtering, plagiatforståelse, adgang til- og brug af biblioteksressourcer • Undervisningstilbud målrettet specialestuderende, ph.d.-studerende mfl. i samarbejde med aftagers faglige miljøer • Studieunderstøttende digitale ressourcer eks. integreret i universitetets LMS (Learning-Lib.dk – se eksempel på generiske elementer) • Fagsider med fagligt målrettede ressourcer
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Administration af og vejledning i open access

Forskerkontakt og forskerrettede services	<ul style="list-style-type: none"> • rabatordninger og publiceringsaftaler • Initiering af service omkring kuratering/formidling af forskningsdata • Forskerkontakt vedr. litteratursøgning • Vejledning i referencehåndtering, Open Access, ophavsret, forskningsdata, publicering, bibliometri, PURE (forskningsregistrering) • Udarbejde systematisk litteratursøgning for forskere, samt mod betaling for eksterne brugere og større forskningsprojekter • Bidrage til forskningsprocesser ifm. forskningsdata management, herunder Data Management planning, viden om repositories mv. • Bidrage til at realisere Open Science inden for forskellige indsatsområder, bl.a. videnskabelig publicering, forskningsintegritet, FAIR data, Citizen Science etc.
5. Forskningsledelsessupport og forskningsregistrering	<ul style="list-style-type: none"> • Central registrering af publikationer/validering af publikationer i PURE • Open Access berigelse af publikationer (med henblik på OA barometeret) • Vejledning og promovning vedr. ORCID og ResearcherID • Rapportudtræk fra PURE eks. ifm. udtræk af data til årsberetninger, nationale og internationale akkrediteringer, forskningstilsyn, benchmarking, KPI mv. • Bibliometriske analyser, fx impact-, netværks- og citationsanalyser mhp. ledelsesrapportering
6. Formidlingsaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturelle formidlingsaktiviteter • Foretagsrækker, debat eller lign. aktiviteter i forlængelse af bibliotekets faglige materiale • Formidling af forskningsresultater

Det bemærkes, at forskningsbibliotekerne ud over informationsforsyning af universitetsbrugerne også indgår som en vigtig brik i det nationale lånesamarbejde, hvilket indebærer, at materialer (fysiske bøger, tidsskrifter m.v.) fra forskningsbibliotekerne i et vist omfang udlånes til folkebibliotekerne. Kun på visse områder er det muligt at stille digitale materialer til rådighed for folkebibliotekerne og almindelige biblioteksbrugere.

4. DEFF – Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek

Beskrivelse, organisation og kerneopgaver

DEFF, Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek, er et organisatorisk og teknologisk samarbejde mellem fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne i Danmark. DEFF samfinansieres af Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet samt Kulturministeriet. DEFF er på finansloven med 9,1 mio. kr. afsat til drift og 11,0 mio. kr. afsat til tilskud i 2018.

DEFF's organisation består af:

Koordinationsudvalget - DEFF's overordnede ledelse med repræsentanter fra de tre ejerministerier:

- Afdelingschef Steen Kyed (formand), Kulturministeriet
- Direktør Hans Müller Pedersen, Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Vicedirektør Jakob Harder, Undervisningsministeriet:

Styregruppen - En formand og syv medlemmer, der står for den daglige virksomhed, herunder planlægger, prioriterer og repræsenterer den brede kreds af interessenter. Styregruppen udpeges af koordinationsudvalget blandt DEFF's interessenter.

Styregruppen for DEFF har i perioden 2017 – 2019 følgende medlemmer:

- Professor Børge Obel, AU (formand)
- Professor Marianne Lykke, Institut for Kommunikation, AAU
- Kontorchef Mogens Sandfær, Bibliometri & Data Management, DTU
- Bibliotekschef Bertil F. Dorch, Syddansk Universitetsbibliotek
- Direktør Svend Larsen, Det Kgl. Bibliotek
- Rektor Anne-Birgitte Rasmussen, Københavns Åbne Gymnasium
- Bibliotekschef Per Steen Hansen, VIA University College
- Direktør Jesper Hermansen, Slots- og Kulturstyrelsen

Sekretariatet - Udfører DEFF's daglige arbejde. Sekretariatet er placeret i Slots- og Kulturstyrelsen.

DEFF's virke sker inden for tre kerneområder:

1. Porteføljestyring af projekter
2. Licensforhandling
3. Knowledge Exchange

Ad. 1.

Projekttilskuddene udgør i 2018 11 mio. kr. De bliver ydet til fælles udviklingsprojekter og til at fremme fælles driftsløsninger. Der ydes primært tilskud til forsknings- og uddannelsesbiblioteker. I perioden 2018-2019 er der fokus på følgende indsatsområderne: *digitale informationskompetencer på tværs af undervisningsinstitutionerne, forskningsdata management, fremtidens publiceringsøkonomi og forskningsoutput, næste generations forskningsevaluering, indikatorer og metrikker samt citizen science.*

Ad. 2

DEFF omsætter for ca. 200 mio. kr. (2016) i udgiftsneutrale licensforhandlinger på vegne af institutioner under ejerministerierne. DEFF har mandat fra Danske Universiteter til forhandlingen fx med forlaget Elsevier via en forberedelsesgruppe bestående af licensfaglige repræsentanter fra universitetsbibliotekerne, der er udpeget i samråd med Forskningsbibliotekernes Chefkollegium (FC). FC bistår DEFF med en chefforhandler i de konkrete forhandlinger. FC består af universiteternes bibliotekschefer, hvor lederen af Københavns Universitetsbibliotek p.t. er FC formand. KB fungerer som en meget stor spiller i forhold til licensforvaltningen i det samlede licenslandskab grundet aftaleforholdene med flere universiteter, hvor størstedelen af licensøkonomien, som DEFF forhandler for, er varetaget.

DEFF's forhandlinger er baseret på opt-ind princippet: Individuelle institutioner har frihed til at gøre brug af – eller ikke gøre brug af – konsortiets serviceydelser. DEFF varetager fællesskabets interesser og stiller alle deltagende institutioner lige for indgåede forhandlinger. Offentlige institutioner og organisationer uden for uddannelsessektoren, der i dag betjenes af DEFF Indtægtsdækket Virksomhed, sikres betjening.

Ad. 3

DEFF er medlem af det internationale partnerskab Knowledge Exchange (KE). DEFF investerer årligt 45.000 EUR samt knap ½ årsværk i dette partnerskab. KE har fokus på udveksling af viden og erfaringer på områder som digital infrastruktur og udviklingen af informations- og kommunikationsteknologier for videregående uddannelser og forskning. Aktuelt har KE fokus på to indsatsområder: Open Access og Research Data. Derudover arbejdes der med udveksling af viden og erfaringer partnerorganisationerne imellem om blandt andet licensforhandlinger, kommunikation og PR samt digitalisering.

Notat

3. december 2018

Bilag 1: Beskrivelse af datagrundlag

Den følgende statistik for forskningsbibliotekerne i Danmark er udarbejdet med indspil fra bibliotekerne for at sikre de nyeste tilgængelige tal (2017-tal).

Det nuværende Det Kgl. Bibliotek er i statistikken opdelt i: Det Kgl. Bibliotek (KB) samt Københavns Universitetsbibliotek og Aarhus University Library, for at udskille universitetsbibliotekerne. De institutioner, som Det Kgl. Bibliotek i dag består af, er indeholdt heri, jf. note 3 og 4.

På grund af kompleksiteten i det daværende Det Kongelige Bibliotek / Københavns Universitetsbibliotek er tallene på dette område suppleret med institutionens egne tal.

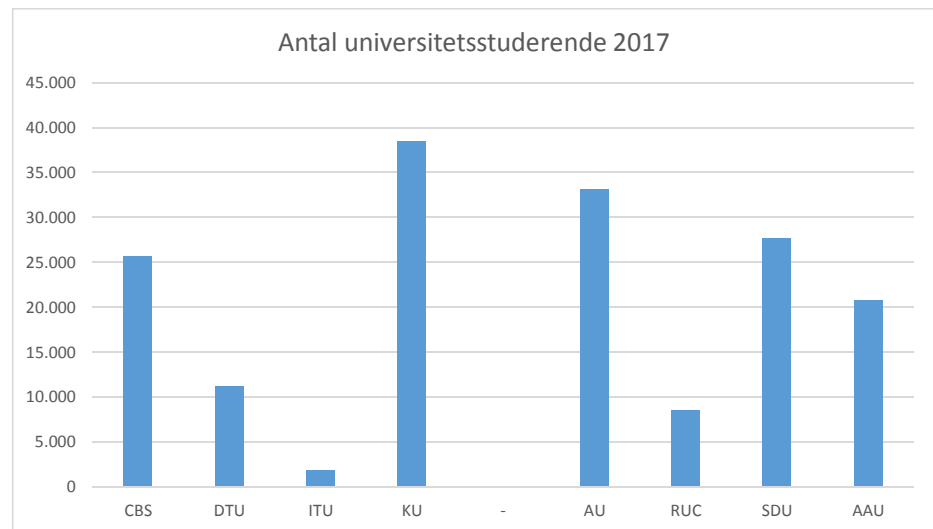
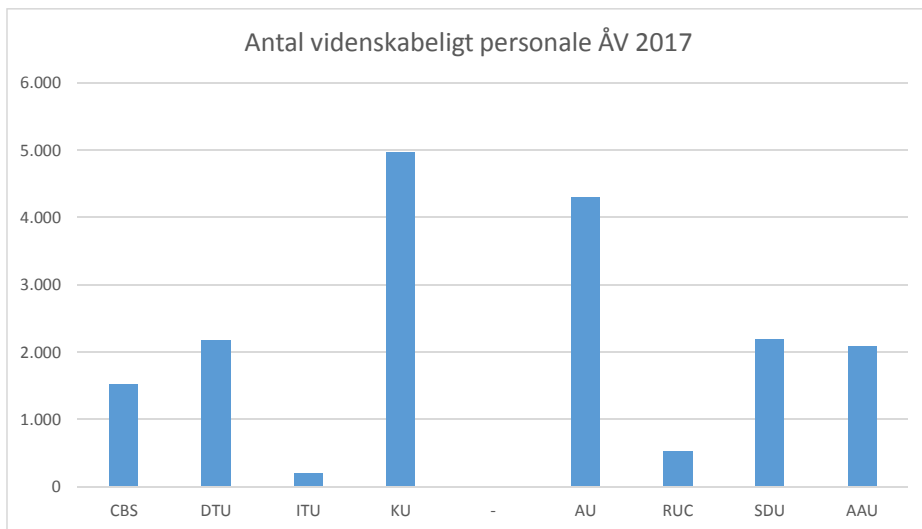
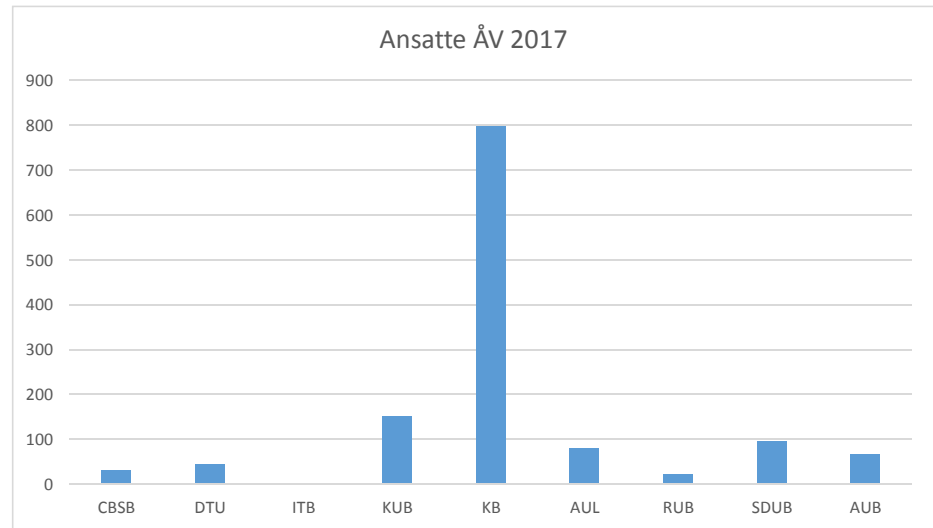
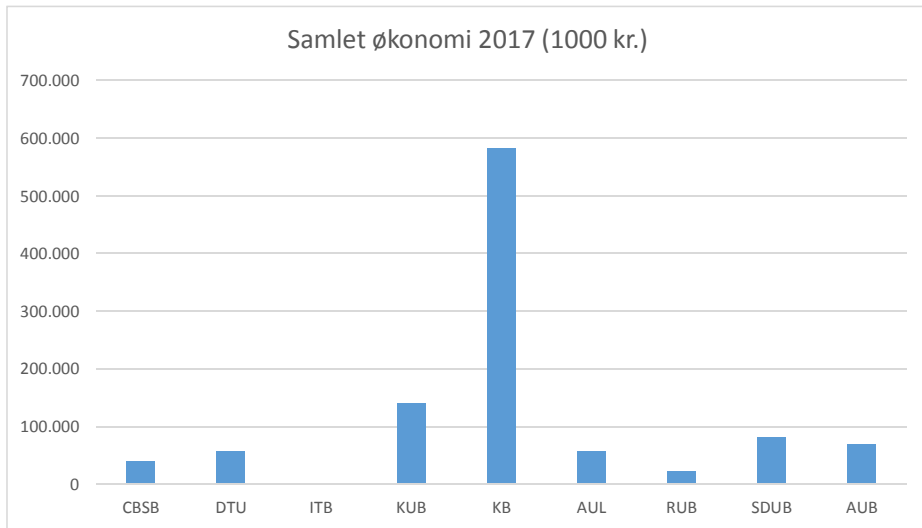
Følgende noter skal bemærkes:

- 1) I den samlede økonomi for forskningsbibliotekerne er de indirekte udgifter ikke medregnet. Indirekte udgifter dækker over bygningsdrift, administration, generel IT mv. Eksempelvis gælder det for Københavns Universitetsbibliotek, at den procentvise fordeling udgør 54 pct. til direkte udgifter og 46 pct. til de indirekte udgifter (2017 regnskab).
- 2) Antallet af studenterårsværk og videnskabeligt ansatte er fra 2017 og hentet på universiteternes hjemmesider.
- 3) I "Københavns Universitetsbibliotek" indgår også
 - Biblioteket ved Institut for Nordiske Studier & Sprogvidenskab
 - Det Administrative Bibliotek
 - Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, biblioteket, Københavns Universitet
 - Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, biblioteket, Københavns Universitet
 - KVINFO
 - Nordisk Forskningsinstituts Bibliotek, Københavns Universitet
- 4) I "Det Kongelige Bibliotek" indgår også Danmarks Kunstbibliotek.
- 5) IT-biblioteket opgiver ikke tal til Statistikbanken - tal er udtrukket fra Københavns Universitetsbiblioteks tal grundet serviceaftale.

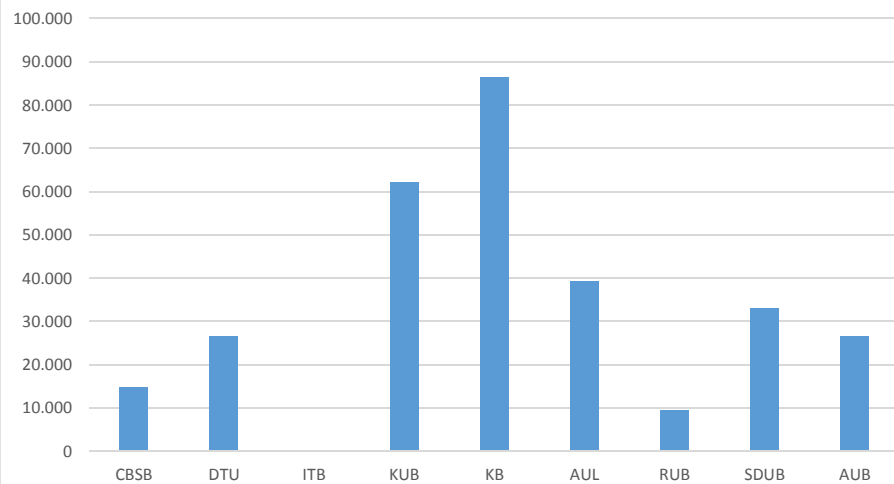
Definitioner på målekategorier

Målekategorier	Definition
Samlet økonomi 2017 (1000 kr.)	Statistikbanken: Nettoudgifter (1000 kr.)
Antal videnskabeligt personale ÅV 2017	Det samlede tal for fuldtids- og deltidsansat videnskabeligt personale (VIP og DVIP)
E-portefølje – udgifter 2017 (1000 kr.)	Statistikbanken: Indkøb elektroniske materialer
E-portefølje (tidsskrifter+bøger+databaser) – forbrug/download 2017	Statistikbanken: Brug (download)
Trykte ressourcer – udgifter 2017 (1000 kr.)	Statistikbanken: Indkøb fysiske materialer
Studiepladser	Statistikbanken: Siddepladser med bordplads

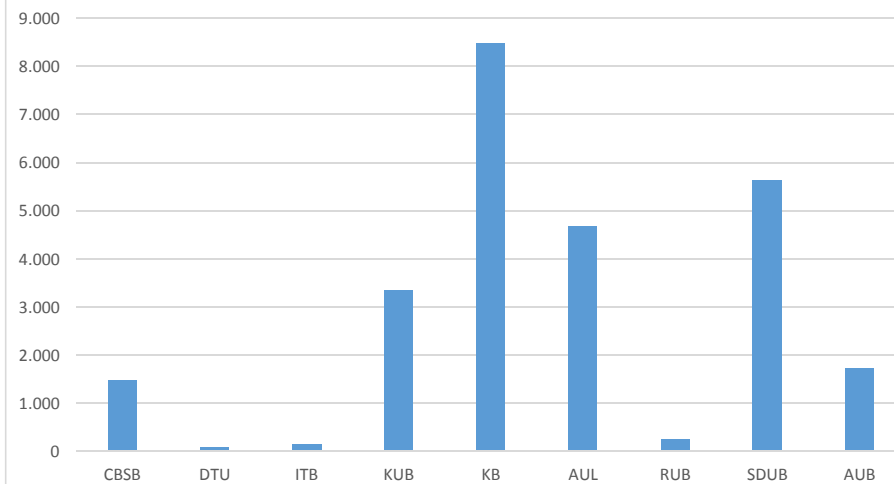
Åbningstimer pr uge	Det samlede antal åbningstimer på alle bibliotekets betjeningssteder
Undervisningslektioner	Statistikbanken: Afviklede lektioner til brugerundervisning
Undervisningsfremmøde	Statistikbanken: Fremmødte deltagere til brugerundervisning

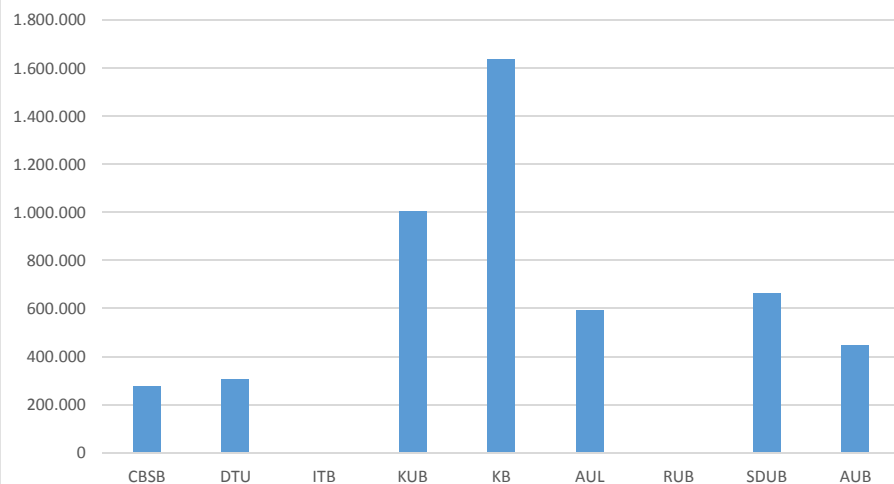
E-portefølje – udgifter 2017 (1000 kr.)

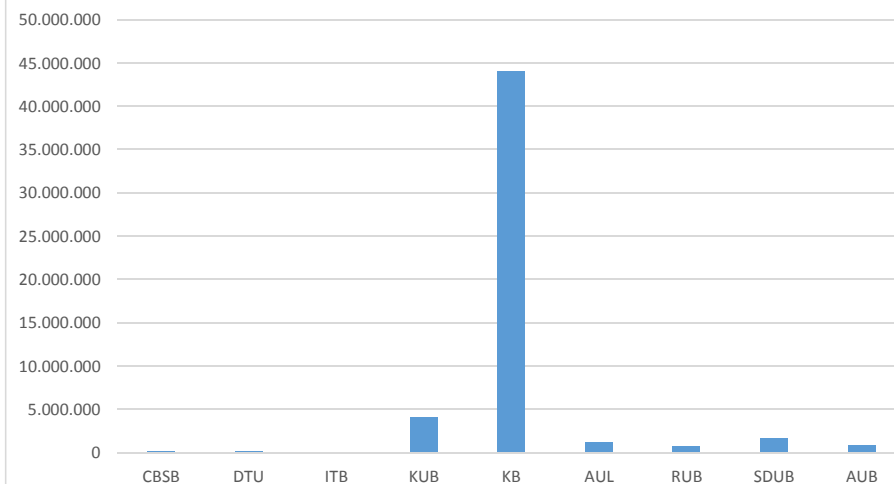
Trykte ressourcer – udgifter 2017 (1000 kr.)

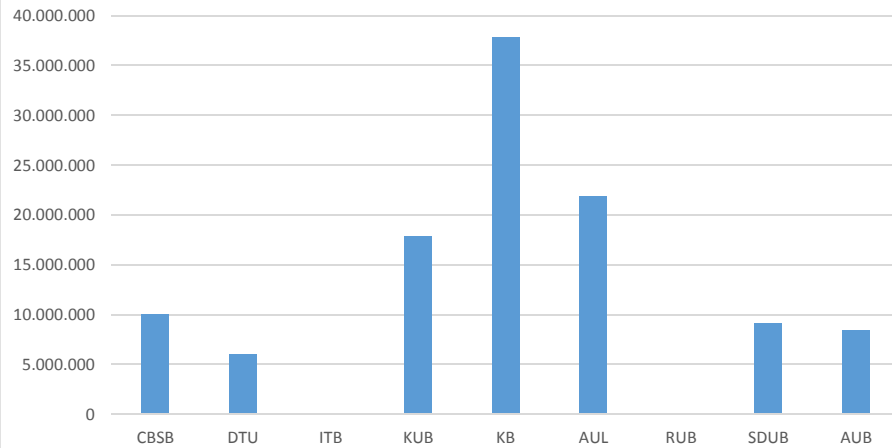
E-portefølje (tidsskrifter+bøger+databaser) – akk. bestand 2017

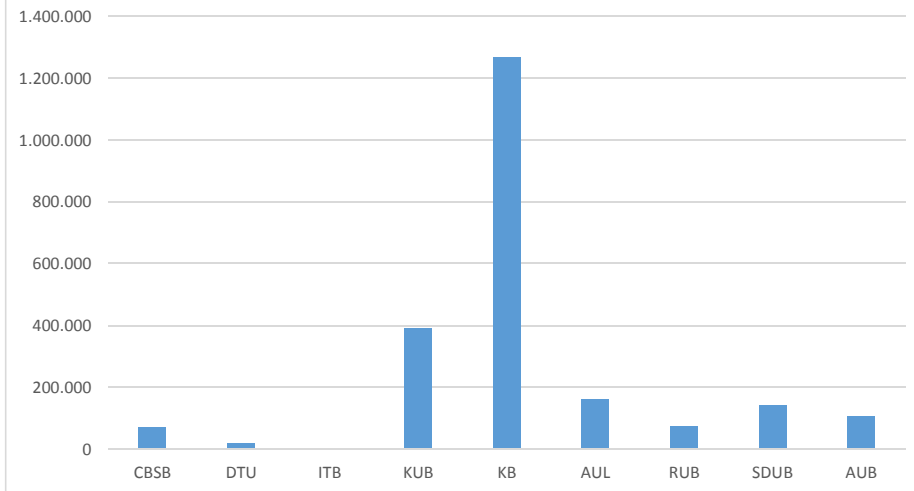
Trykte ressourcer – akk. bestand 2017

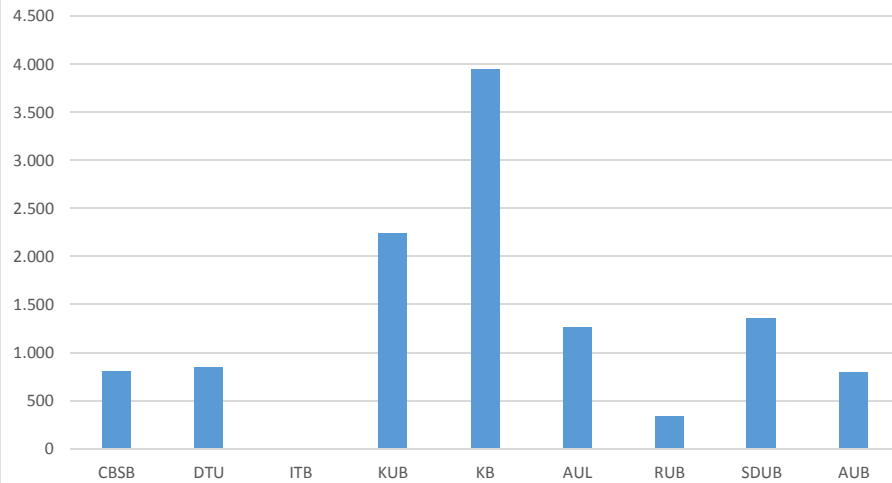
E-portefølje (tidsskrifter+bøger+databaser) – forbrug/download
2017

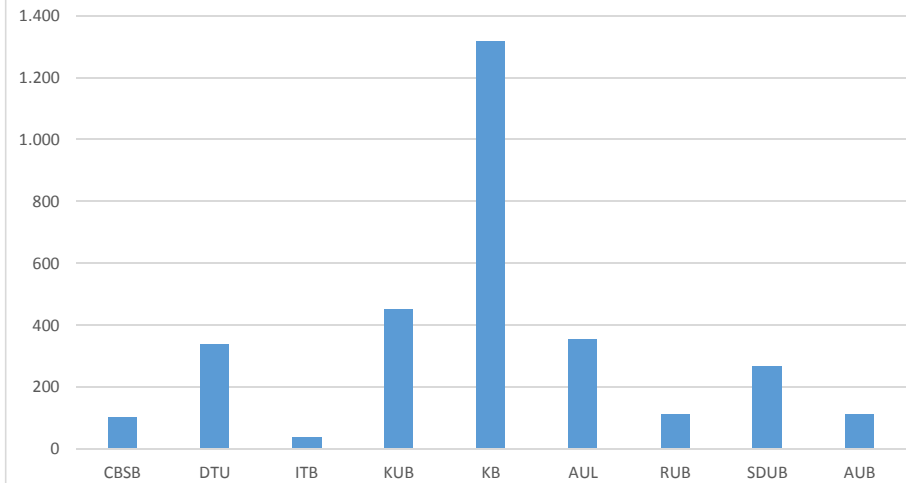
Trykte ressourcer - udlån 2017

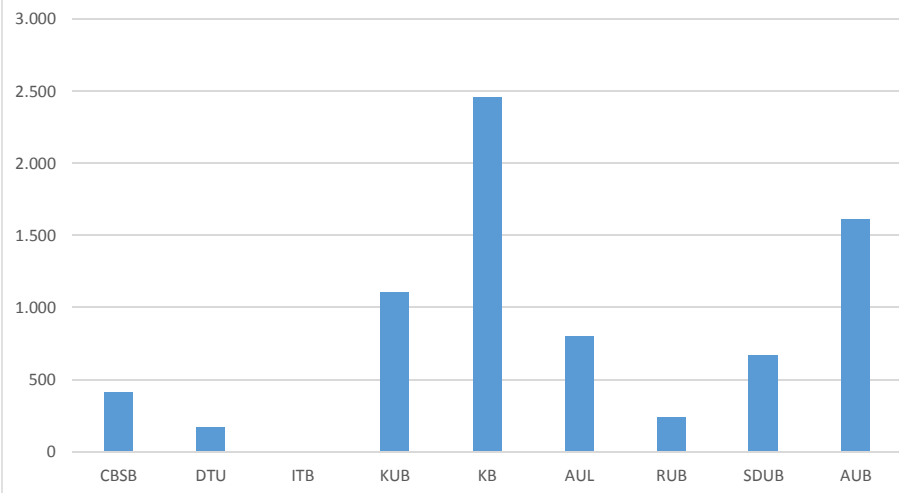
Studiepladser

Åbningstimer pr uge

Undervisningslektioner

Undervisningsfremmøde

